

32011R0805

11.8.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 206/21

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 805/2011**od 10. kolovoza 2011.****o utvrđivanju detaljnih pravila za licencije i određene svjedodžbe kontrolora zračnog prometa u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Europske agencije za sigurnost zračnog prometa i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 91/670/EEZ, Uredbe (EZ) br. 1592/2002 i Direktive 2004/36/EZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8.c stavak 10.,

budući da:

- (1) Cilj je Uredbe (EZ) br. 216/2008 uspostaviti i održati visoku ujednačenu razinu sigurnosti civilnog zrakoplovstva u Europi. Ovom se Uredbom predviđaju sredstva za postizanje toga cilja i drugih ciljeva u području sigurnosti civilnog zrakoplovstva.
- (2) Provedba Uredbe (EZ) br. 216/2008, kao i novih propisa o Jedinostvenom europskom nebu II ⁽²⁾ zahtijeva uspostavu detaljnijih provedbenih pravila, posebno u pogledu licenciranja kontrolora zračnog prometa, kako bi se održala visoka ujednačena razina sigurnosti zračnog prometa u Europi, postigli najviši standardi odgovornosti i stručnosti, poboljšala dostupnost kontrolora zračnog prometa te potaknulo uzajamno priznavanje licencija, istodobno nastojeći ostvariti cilj sveukupnog poboljšanja sigurnosti zračnog prometa i stručnosti osoblja.
- (3) Kontrolori zračnog prometa kao i osobe i organizacije uključene u osposobljavanje, testiranje, provjere ili zdravstvene preglede kontrolora zračnog prometa moraju ispunjavati odgovarajuće bitne zahtjeve iz Priloga V.b Uredbi (EZ) br. 216/2008. U skladu s tom Uredbom kontrolori zračnog prometa, kao i osobe i organizacije uključene u njihovo osposobljavanje, moraju biti certificirani ili licencirani nakon što se utvrdi da ispunjavaju bitne zahtjeve.
- (4) Licencija uvedena Direktivom 2006/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o licenciji kontrolora zračnog prometa Zajednice ⁽³⁾ pokazala se uspješnim sredstvom za prepoznavanje specifične uloge kontrolora zračnog prometa u sigurnome obavljanju kontrole zračnog prometa. Uvođenje standarda stručnosti u cijeloj Uniji smanjilo je usitnjenost u tom polju i tako osiguralo učinkovitiju organizaciju rada u okviru rastuće regionalne suradnje između pružatelja usluga u zračnoj plovidbi. Zato je održavanje i poboljšanje zajedničkog programa licenciranja za kontrolore zračnog prometa u Uniji bitan element europskoga sustava kontrole zračnog prometa.
- (5) Direktiva 2006/23/EZ stavljena je izvan snage Uredbom (EZ) br. 1108/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. Međutim, odredbe Direktive 2006/23/EZ primjenjivat će se do dana početka primjene mjera iz članka 8.c stavka 10. Uredbe (EZ) br. 216/2008. Ovom se Uredbom utvrđuju te mjere.
- (6) Odredbe ove Uredbe odražavaju najnovija tehnička postignuća, uključujući najbolje prakse te znanstveni i tehnički napredak, u području osposobljavanja kontrolora zračnog prometa. Sastavljene su na temelju odredaba Direktive 2006/23/EZ te za države članice predstavljaju zajednički prijenos standarda i preporučenih praksi utvrđenih Konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu potpisanoj u Čikagu 7. prosinca 1944. i zakonskih sigurnosnih zahtjeva koje je usvojila Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (Eurocontrol) ustanovljena Međunarodnom konvencijom 13. prosinca 1960.
- (7) Kako bi se osigurala ujednačena primjena zajedničkih zahtjeva u vezi s licenciranjem kontrolora zračnog prometa i izdavanjem zdravstvenih svjedodžbi kontrolorima zračnog prometa, nadležna tijela država članica i, prema potrebi, Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (dalje u tekstu: „Agencija”) trebale bi provoditi zajedničke postupke kako bi provjerile poštuju li se navedeni zahtjevi; kako bi pojednostavila potrebnu regulatornu ujednačenost, Agencija bi trebala razraditi specifikacije u pogledu izdavanja svjedodžbi, prihvatljive načine usklađivanja i smjernice koje omogućuju potrebnu regulatornu ujednačenost.

⁽¹⁾ SL L 79, 19.3.2008., str. 1.⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 1070/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o izmjeni uredbi (EZ) br. 549/2004, (EZ) br. 550/2004, (EZ) br. 551/2004 i (EZ) br. 552/2004 u svrhu poboljšanja djelovanja i održivosti europskog sustava zračnog prometa (SL L 300, 14.11.2009., str. 34.).⁽³⁾ SL L 114., 27.4.2006., str. 22.⁽⁴⁾ SL L 309, 24.11.2009., str. 51.

- (8) Posebne karakteristike zračnog prometa u Uniji zahtijevaju uvođenje i učinkovitu primjenu zajedničkih standarda stručnosti za kontrolore zračnog prometa zaposlene kod pružatelja usluga zračne plovidbe koji javnosti pružaju usluge upravljanja zračnim prometom i usluge zračne plovidbe (ATM/ANS).
- (9) Međutim, države članice trebale bi, u mjeri u kojoj je to moguće, osigurati da usluge koje javnosti pruža, ili čini dostupnima, vojno osoblje jamče razinu sigurnosti koja je najmanje jednaka razini propisanoj bitnim zahtjevima iz Priloga V.b Osnovne uredbe. Zato države članice mogu odlučiti da će ovu Uredbu primjenjivati i na svoje vojno osoblje koje javnosti pruža usluge iz članka 1. stavka 2. točke (c) navedene Uredbe.
- (10) Tijela koja nadziru ili provjeravaju usklađenost trebala bi biti dovoljno neovisna od pružatelja usluga zračne plovidbe i pružatelja usluga osposobljavanja. Isto tako, ta tijela moraju ostati sposobna učinkovito obavljati svoje zadaće. Nadležno tijelo imenovano u smislu ove Uredbe može biti isto ono tijelo ili ona tijela imenovano(-na) ili osnovano(-na) u skladu s člankom 4. Uredbe (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba ⁽¹⁾, izmijenjene Uredbom (EZ) br. 1070/2009. Agencija bi trebala djelovati kao tijelo nadležno, u smislu ove Uredbe, za izdavanje i produljenje valjanosti svjedodžbi organizacija za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa koji imaju sjedište izvan državnih područja država članica i, prema potrebi, njihova osoblja.
- (11) Pružanje usluga zračne plovidbe zahtijeva visoko kvalificirano osoblje čija se stručnost može dokazati na nekoliko načina. Za kontrolu zračne plovidbe odgovarajući je način održavanje zajedničkog programa licencija za kontrolore zračnog prometa u Uniji, koje treba smatrati nekom vrstom diplome za svakog pojedinog kontrolora zračne plovidbe. Kvalifikacija na licenciji trebala bi naznačiti vrstu usluge zračne plovidbe koju je kontrolor zračnog prometa sposoban pružiti. Istodobno, ovlaštenja upisana u licenciju odražavaju i posebne vještine kontrolora i odobrenje nadležnih tijela za pružanje usluga za određeni sektor ili skupinu sektora. Zato bi tijela, prilikom izdavanja licencije ili produljenja ovlaštenja, trebala biti nadležna ocjenjivati stručnost kontrolora zračnog prometa. Nadležna bi tijela isto tako trebala moći privremeno oduzeti licencije, kvalifikacije ili ovlaštenja ako postoji sumnja u stručnost.
- (12) Priznajući potrebu za daljnje jačanje kulture sigurnosti, posebno integriranjem pouzdanog izvješćivanja o nezgodama, i kulture pravičnosti, kako bi se iz nezgoda izvukle pouke, ovom se Uredbom ne bi smjela uspostaviti neposredna veza između nezgode i privremenog oduzimanja licencije, kvalifikacije ili ovlaštenja. Obustava licencije trebala bi se smatrati krajnjom mjerom u iznimnim slučajevima.
- (13) Za izgradnju povjerenja država članica u sustave dodjele licencija kontrolora zračnog prometa od strane drugih država članica, nužna su zajednička pravila o stjecanju i održavanju valjanosti licencija. Stoga, kako bi se osigurala najviša razina sigurnosti, važno je propisati ujednačene zahtjeve u pogledu osposobljavanja, kvalifikacija, stručnosti i pristupa profesiji kontrolora zračnog prometa. To bi trebalo rezultirati pružanjem sigurnih i visokokvalitetnih usluga kontrole zračnog prometa i doprinijeti priznavanju licencija u cijeloj Uniji, čime bi se povećala mogućnost slobode kretanja i poboljšala dostupnost kontrolora zračnog prometa.
- (14) Ova Uredba ne bi smjela rezultirati izigravanjem postojećih nacionalnih propisa kojima se uređuju prava i obveze iz radnog odnosa između poslodavca i kandidata za radno mjesto kontrolora zračnog prometa.
- (15) Kako bi vještine bile usporedive u cijeloj Uniji, potrebno ih je strukturirati na jasan i općenito prihvatljiv način. To će pomoći osigurati sigurnost ne samo u zračnom prostoru koji je pod kontrolom jednog pružatelja usluga zračne plovidbe, nego, posebno, u području dodira između različitih pružatelja usluga.
- (16) Kod mnogih nezgoda i nesreća komunikacija ima važnu ulogu. Zato se ovom Uredbom propisuju detaljni zahtjevi u pogledu znanja jezika za kontrolore zračnog prometa. Ti zahtjevi temelje se na zahtjevima koje je usvojila Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO) i predstavljaju sredstvo za primjenu tih međunarodno prihvaćenih standarda. U pogledu jezičnih zahtjeva potrebno je poštovati načela nediskriminacije, preglednosti i razmjernosti kako bi se potaknula sloboda kretanja uz istodobno jamčenje sigurnosti.

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 10.

- (17) Ciljevi početnog osposobljavanja opisani su u „Specifikacijama za zajedničke temeljne sadržaje početnog osposobljavanja za kontrolore zračnog prometa” (*Specification for the ATCO Common Core Content Initial Training*) Eurocontrola koji su bili izrađeni na zahtjev članica organizacije Eurocontrola i koje se smatraju odgovarajućim standardom. U slučaju osposobljavanja u lokacijama nedostatak općeprihvaćenih standarda potrebno je nadomjestiti nizom mjera, uključujući potvrdu ispitivača i ocjenjivača stručnosti, što bi trebalo osigurati visoke standarde stručnosti. To je tim važnije jer je osposobljavanje u lokacijama vrlo skupo i od odlučujuće važnosti za sigurnost. ICAO je razradio standarde i u područjima za koja ne postoje zajednički europski standardi u pogledu osposobljavanja. U nedostatku europskih zahtjeva u pogledu osposobljavanja, države članice mogu se osloniti na takve standarde ICAO-a.
- (18) Na zahtjev država članica Eurocontrola razrađeni su zdravstveni zahtjevi koji se smatraju odgovarajućim standardima u smislu osiguranja usklađenosti s ovom Uredbom. Osobito, izdavanje zdravstvenih svjedodžbi mora biti u skladu sa „Zahtjevima za zdravstvene svjedodžbe kontrolora zračnog prometa europskog razreda 3” (svjedodžbe „EURO Class 3”) koje je utvrdio Eurocontrol.
- (19) Certificiranje organizacija za osposobljavanje treba smatrati, s aspekta sigurnosti, jednim od odlučujućih čimbenika koji doprinose kvaliteti osposobljavanja kontrolora zračnog prometa. Zato je potrebno utvrditi zahtjeve za organizacije za osposobljavanje. Osposobljavanje treba smatrati uslugom sličnom uslugama zračne plovidbe koje isto tako podliježu postupku certificiranja. Ova Uredba trebala bi omogućiti certificiranje osposobljavanja prema vrsti osposobljavanja, prema obujmu usluga osposobljavanja ili prema obujmu usluga osposobljavanja i usluga zračne plovidbe, ne zanemarujući pritom posebne karakteristike osposobljavanja.
- (20) Ova Uredba potvrđuje dugogodišnju sudsku praksu Suda Europske unije u području međusobnog priznavanja diploma i slobodnog kretanja radne snage. Načelo razmjernosti, obrazlaganje razloga za uvođenje kompenzacijskih mjera i uspostava odgovarajućih postupaka za ulaganje pritužbi predstavljaju osnovna načela koja se trebaju početi na vidljiviji način primjenjivati na sektor upravljanja zračnim prometom. Države članice moraju imati pravo odbiti priznati licencije koje nisu izdane u skladu s ovom Uredbom. Budući da je svrha ove Uredbe osigurati međusobno priznavanje licencija, njome se ne uređuju uvjeti u pogledu pristupa zaposlenju.
- (21) Profesija kontrolora zračnog prometa podliježe tehničkom napretku koji zahtijeva redovitu dopunu znanja kontrolora. Pri potrebnim prilagodbama ove Uredbe tehničkom razvoju i znanstvenom napretku trebalo bi poštovati odgovarajući postupak uz pregled predviđen člankom 5.a Odluke Vijeća 1999/468/EZ ⁽¹⁾.
- (22) Ova Uredba može utjecati na dnevnu radnu praksu kontrolora zračnog prometa. Socijalne partnere trebalo bi o svim mjerama koje imaju važne socijalne implikacije na odgovarajući način obavijestiti te se s njima savjetovati.
- Zato se održalo savjetovanje sa socijalnim partnerima u okviru ubrzanog postupka Agencije. O daljnjim provedbenim mjerama koje je Komisija poduzela treba se na odgovarajući način savjetovati s Odborom za sektorski dijalog, osnovanim na temelju Odluke Komisije 98/500/EZ od 20. svibnja 1998. o osnivanju Odbora za sektorski dijalog između socijalnih partnera na europskoj razini ⁽²⁾.
- (23) Opći uvjeti za dobivanje licencije, u mjeri u kojoj se oni odnose na dob, zdravstvene zahtjeve, obrazovne zahtjeve i početno osposobljavanje, ne smiju utjecati na vlasnike postojećih licencija. Kako bi se osigurao kontinuitet povlastica stečenih na temelju postojećih licencija kao i nesmetan prijelaz za sve vlasnike licencija i za nadležna tijela, treba smatrati da su licencija i zdravstvene svjedodžbe koje su države članice izdale u skladu s Direktivom 2006/23/EZ bile izdane u skladu s ovom Uredbom.
- (24) Potrebno je predvidjeti odstupanja kako bi se omogućila daljnja primjena različitih nacionalnih praksi u vezi s pitanjima za koja zajednička pravila tijekom ubrzanog postupka primijenjenog u slučaju ovih provedbenih mjera iz prvog stadija još nisu bila utvrđena.
- (25) Kako bi Komisiji dala mišljenje, uključujući moguće izmjene ove Uredbe, Agencija bi trebala ocijeniti europski sustav dodjele licencija kontrolora zračnog prometa, procijeniti koja su daljnja poboljšanja potrebna za ostvarenje „cjelovitog sustavnog pristupa u zrakoplovstvu” te uspostaviti potpunu usklađenost s bitnim zahtjevima opisanim u Prilogu V.b Uredbi (EZ) br. 216/2008.
- (26) U navedenom mišljenju trebalo bi razmotriti i ona pitanja u pogledu kojih u prvom stadiju, u okviru ubrzanog postupka, nije bilo moguće uspostaviti zajednička pravila koja bi nadomjestila različite nacionalne odredbe pa se zato predlaže da nacionalni propisi država članica ostanu, gdje god je to moguće, privremeno na snazi.

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

⁽²⁾ SL L 225, 12.8.1998., str. 27.

(27) Mjere predviđene ovom Uredbom temelje se na mišljenju koje je Agencija izdala u skladu s člankom 17. stavkom 2. točkom (b) i člankom 19. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 216/2008.

(28) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem odbora osnovanog na temelju članka 65. Uredbe (EZ) br. 216/2008,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

I. POGLAVLJE

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Cilj

Cilj je ove Uredbe osnažiti sigurnosne standarde i poboljšati rad sustava kontrole zračnog prometa u Uniji izdavanjem licencije kontrolora zračnog prometa na temelju zajedničkih zahtjeva u pogledu izdavanja licencija.

Članak 2.

Predmet Uredbe i područje primjene

1. Ovom Uredbom utvrđuju se detaljna pravila o izdavanju, privremenom oduzimanju i ukidanju licencija kontrolora zračnog prometa i licencija studenata-kontrolora zračnog prometa, povezanih kvalifikacija, ovlaštenja i zdravstvenih svjedodžbi te svjedodžbi organizacija za osposobljavanje, kao i uvjeti njihove valjanosti, produljenja, ponovnog potvrđivanja valjanosti i korištenja.

2. Ova se Uredba primjenjuje na:

- (a) studente-kontrolore zračnog prometa;
- (b) kontrolore zračnog prometa koji svoje funkcije obavljaju u okviru područja primjene Uredbe (EZ) br. 216/2008; i
- (c) osobe i organizacije uključene u licenciranje, osposobljavanje, ispitivanje, provjeru ili zdravstvene preglede kandidata u skladu s ovom Uredbom.

3. Na temelju članka 1. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 216/2008, države članice će, u mjeri u kojoj je to moguće, osigurati da usluge iz članka 1. stavka 2. točke (c) navedene Uredbe koje javnosti pruža ili daje na raspolaganje vojno osoblje nude razinu sigurnosti koja je najmanje jednaka razini propisanoj bitnim zahtjevima definiranim u Prilogu V.b navedenoj Uredbi.

4. S ciljem postizanja ujednačene razine sigurnosti u europskom zračnom prostoru, države članice mogu odlučiti da se ova Uredba primjenjuje na njihovo vojno osoblje koje javnosti pruža usluge iz članka 1. stavka 2. točke (c) navedene Uredbe.

5. Usluge kontrole zračnog prometa u smislu Uredbe (EZ) br. 216/2008 pružat će samo kontrolori zračnog prometa licencirani u skladu s ovom Uredbom.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „usluga kontrole zračnog prometa” znači usluga koja se pruža u svrhu sprečavanja sudara zrakoplova, a na manevarskoj površini, sudara zrakoplova i prepreka, te u svrhu ubrzanja i održavanja uređenih toka zračnog prometa;
2. „pružatelj usluga zračne plovidbe” znači svaki javni ili privatni subjekt koji pruža usluge zračne plovidbe za opći zračni promet;
3. „opći zračni promet” znači svako kretanje civilnih zrakoplova kao i državnih zrakoplova (uključujući vojne, carinske i policijske zrakoplove) koje se obavlja u skladu s postupcima ICAO-a;
4. „licencija” znači svjedodžba, bez obzira na to kako se ona naziva, koja se izdaje i potvrđuje u skladu s ovom Uredbom, a koja svojega zakonitog vlasnika ovlašćuje na pružanje usluga kontrole zračnog prometa u skladu s, u njoj navedenim, kvalifikacijama i ovlaštenjima;
5. „kvalifikacija” znači u licenciji navedeno ili s licencijom povezano ovlaštenje koje je sastavni dio licencije, a kojim se naznačuju posebni uvjeti, povlastice ili ograničenja koja se odnose na takvu licenciju;
6. „ovlaštenje za kvalifikaciju” znači u licenciji navedeno ovlaštenje koje je sastavni dio licencije, a kojim se naznačuju posebni uvjeti, povlastice ili ograničenja koji se odnose na odgovarajuću kvalifikaciju;
7. „ovlaštenje lokacije” znači u licenciji navedeno ovlaštenje koje je sastavni dio licencije, a kojim se naznačuje indikator lokacije ICAO i sektori i/ili radna mjesta na kojima vlasnik licencije može raditi;
8. „jezično ovlaštenje” znači u licenciji navedeno ovlaštenje koje je sastavni dio licencije, a kojim se naznačuje jezična stručnost vlasnika;
9. „ovlaštenje za instruktora” znači u licenciji navedeno ovlaštenje koje je sastavni dio licencije, a kojim se naznačuje da je vlasnik ovlašten osposobljavati na radnome mjestu;

10. „indikator lokacije ICAO” znači četveroslovna kodna skupina oblikovana u skladu s pravilima koja je ICAO propisao u priručniku DOC 7910-a i koja je dodijeljena za lokaciju stacionarne zrakoplovne postaje;
11. „sektor” znači dio kontrolnog područja i/ili dio letnog informacijskog područja/gornjeg zračnog prostora;
12. „osposobljavanje” znači svi teorijski tečajevi, praktične vježbe, uključujući osposobljavanje na simulacijskim uređajima i osposobljavanje na radnom mjestu, namijenjeni stjecanju i održavanju vještina potrebnih za pružanje sigurnih i visokokvalitetnih usluga kontrole zračnog prometa; sastoji se od:
- (a) početnog osposobljavanja u okviru kojeg se pruža osnovno osposobljavanje i osposobljavanje za stjecanje kvalifikacija, na temelju kojega se stječe licencija studenta;
- (b) osposobljavanje na lokaciji, uključujući prijelazno osposobljavanje prije osposobljavanja na radnom mjestu i osposobljavanje na radnom mjestu, na temelju kojega se stječe licencija kontrolora zračnog prometa;
- (c) daljnje osposobljavanje pomoću kojega se produljuje valjanost ovlaštenja iz licencije;
- (d) osposobljavanje instruktora za osposobljavanje na radnome mjestu na temelju kojega se stječe ovlaštenje za instruktora;
- (e) osposobljavanje vlasnika licencija koji imaju pravo raditi kao ispitivači i/ili ocjenjivači stručnosti u skladu s člankom 24.;
13. „organizacija za osposobljavanje” znači organizacija koju je nadležno tijelo certificiralo za provedbu jedne ili više vrsta osposobljavanja;
14. „program stručnosti lokacije” znači odobreni plan u kojem se navodi način na koji lokacija održava stručnost svojih vlasnika licencija;
15. „plan osposobljavanja na lokaciji” znači odobreni plan u kojem se detaljno navode potrebni postupci i vremenski raspored koji omogućuju primjenu postupaka lokacije na lokalnom području pod nadzorom instruktora za osposobljavanje na radnom mjestu.

Članak 4.

Nadležno tijelo

U smislu ove Uredbe, nadležno tijelo je tijelo koje svaka država članica imenuje ili osniva kao svoje nacionalno nadzorno tijelo

za preuzimanje zadaća dodijeljenih takvom tijelu na temelju ove Uredbe, osim certifikacije organizacija za osposobljavanje iz članka 27. za koju je nadležno tijelo:

- (a) tijelo koje imenuje ili osniva država članica u kojoj se nalazi glavno mjesto poslovanja kandidata ili, ako postoji, njegovo registrirano sjedište, osim ako drukčije nije predviđeno dvostranim ili višestranim sporazumima između država članica ili nadležnih tijela;
- (b) Agencija ako se glavno mjesto poslovanja kandidata ili, ako postoji, njegovo registrirano sjedište nalazi izvan državnog područja država članica.

II. POGLAVLJE

LICENCIRANJE, KVALIFIKACIJE I OVLAŠTENJA

Članak 5.

Podnošenje zahtjeva i izdavanje licencija, kvalifikacija i ovlaštenja

1. Zahtjev za izdavanje, ponovno potvrđivanje valjanosti ili produljenje licencija, povezanih kvalifikacija i/ili ovlaštenja podnosi se nadležnom tijelu u skladu s postupkom koji to tijelo utvrdi.
2. Zahtjevu se prilažu dokazi o stručnosti kandidata, u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi, za izvršavanje aktivnosti kontrolora zračnog prometa ili kontrolora zračnog prometa-studenta. Elementi kojima se dokazuje stručnost kandidata odnose se na znanja, iskustvo, vještine i znanje jezika.
3. Licencija sadrži sve relevantne informacije u vezi s povlasticama dodijeljenima takvim dokumentom te je u skladu sa specifikacijama iz Priloga I.
4. Licencija je isključivo vlasništvo osobe kojoj je bila dodijeljena i koja ju je potpisala.

Članak 6.

Privremeno oduzimanje i ukidanje licencija, kvalifikacija i ovlaštenja

U skladu s člankom 22. stavkom 2.:

- (a) licencija, kvalifikacija ili ovlaštenje moguće je privremeno oduzeti kada postoji sumnja u stručnost kontrolora zračnog prometa ili u slučaju povrede radnih obveza;
- (b) licenciju je moguće ukinuti u slučaju grube nepažnje ili zlorabe.

Članak 7.**Ostvarivanje povlastica iz licencija**

Ostvarivanje povlastica dodijeljenih s licencijom ovisi o valjanosti kvalifikacija, ovlaštenja i zdravstvene svjedodžbe.

Članak 8.**Licencija kontrolora zračnog prometa - studenta**

1. Vlasnici licencije kontrolora zračnog prometa - studenta ovlašteni su pružati usluge kontrole zračnog prometa pod nadzorom instruktora za osposobljavanje na radnom mjestu u skladu s kvalifikacijom(-ama) i ovlaštenjem(-ima) za kvalifikaciju navedenom(-ima) u njihovoj dozvoli.

2. Kandidati za dobivanje licencije kontrolora zračnog prometa-studenta trebaju ispuniti sljedeće uvjete:

- (a) navršili su najmanje 18 godina;
  - (b) imaju najmanje svjedodžbu koja im jamči pristup sveučilišnom studiju ili jednakovrijednom studiju, ili bilo koju drugu srednjoškolsku kvalifikaciju koja im omogućuje dovršetak osposobljavanja za kontrolora zračnog prometa;
  - (c) uspješno su završili odobreno početno osposobljavanje relevantno za kvalifikaciju ili, prema potrebi, ovlaštenje za kvalifikaciju, kako je utvrđeno u dijelu A Priloga II.;
  - (d) imaju valjanu zdravstvenu svjedodžbu;
  - (e) dokazali su odgovarajuću razinu znanja jezika u skladu sa zahtjevima iz članka 13.
3. Licencija kontrolora zračnog prometa-studenta sadrži ovlaštenje(-a) za jezik i najmanje jednu kvalifikaciju te, prema potrebi, jedno ovlaštenje za kvalifikaciju.

Članak 9.**Licencija kontrolora zračnog prometa**

1. Vlasnici licencija kontrolora zračnog prometa ovlašteni su pružati usluge kontrole zračnog prometa u skladu s kvalifikacijama i ovlaštenjima iz svoje licencije.

2. Povlastice iz licencije kontrolora zračnog prometa uključuju povlastice iz licencije kontrolora zračnog prometa-studenta, kako je navedeno u članku 8. stavku 1.

3. Kandidati za dobivanje licencije kontrolora zračnog prometa trebaju ispuniti sljedeće uvjete:

- (a) navršili su najmanje 21 godinu. Međutim, u propisno opravdanim slučajevima, države članice mogu odrediti nižu dobnu granicu;
  - (b) imaju licenciju kontrolora zračnog prometa-studenta;
  - (c) obavili su odobreni plan osposobljavanja za lokaciju i uspješno položili odgovarajuće provjere znanja ili ocjenjivanje u skladu sa zahtjevima iz dijela B. Priloga II.;
  - (d) imaju valjanu zdravstvenu svjedodžbu;
  - (e) dokazali su odgovarajuću razinu znanja jezika u skladu sa zahtjevima iz članka 13.
4. Valjanost licencije kontrolora zračnog prometa potvrđuje se upisom jedne ili više kvalifikacija i odgovarajućeg ovlaštenja za kvalifikaciju, ovlaštenja lokacije i ovlaštenja za jezik za koje je osposobljavanje uspješno obavljeno.

Članak 10.**Kvalifikacije kontrolora zračnog prometa**

1. Licencije sadrže jednu ili više sljedećih kvalifikacija koje naznačuju vrstu usluge koju vlasnik licencije smije pružati:

- (a) kvalifikaciju „Aerodromska vizualna kontrola” (*Aerodrome Control Visual, ADV*) koja dokazuje da je vlasnik licencije stručan za pružanje usluge kontrole zračnog prometa za promet u zračnim lukama koje nemaju objavljene instrumentalne prilazne ili odlazne postupke;
- (b) kvalifikaciju „Aerodromska instrumentalna kontrola” (*Aerodrome Control Instrument, ADI*) koja dokazuje da je vlasnik licencije stručan za pružanje usluge kontrole zračnog prometa za i promet u zračnim lukama koje imaju objavljene instrumentalne prilazne ili odlazne postupke. Navedena kvalifikacija popraćena je najmanje jednim ovlaštenjem za kvalifikaciju opisanim u članku 11. stavku 1.;
- (c) kvalifikaciju „Prilazna proceduralna kontrola” (*Approach Control Procedural, APP*) koja dokazuje da je vlasnik licencije stručan za pružanje usluge kontrole zračnog prometa zrakoplovima u dolasku, odlasku ili preletu bez korištenja opreme za nadzor zračnog prometa;
- (d) kvalifikaciju „Prilazna nadzorna kontrola” (*Approach Control Surveillance, APS*) koja dokazuje da je vlasnik licencije stručan za pružanje usluge kontrole zračnog prometa zrakoplovima u dolasku, odlasku ili preletu korištenjem opreme za nadzor. Navedena kvalifikacija popraćena je najmanje jednim ovlaštenjem za kvalifikaciju opisanim u članku 11. stavku 2.;

- (e) kvalifikaciju „Područna proceduralna kontrola” (*Area Control Procedural, ACP*) koja dokazuje da je vlasnik licencije stručan za pružanje usluge kontrole zračnog prometa zrakoplovima bez korištenja opreme za nadzor;
- (f) kvalifikaciju „Područna nadzorna kontrola” (*Area Control Surveillance, ACS*) koja dokazuje da je vlasnik licencije stručan za pružanje usluge kontrole zračnog prometa zrakoplovima korištenjem opreme za nadzor. Navedena kvalifikacija popraćena je najmanje jednim ovlaštenjem za kvalifikaciju opisanim u članku 11. stavku 3.

2. Vlasnika kvalifikacije koji tijekom četiri uzastopne godine ne ostvari povlastice povezane s tom kvalifikacijom može započeti osposobljavanje za lokaciju za navedenu kvalifikaciju tek nakon odgovarajuće procjene kojom se utvrđuje ispunjava li osoba u pitanju i dalje uvjete za navedenu kvalifikaciju te nakon što ispuni sve zahtjeve u pogledu osposobljavanja koji proizlaze iz te procjene.

Članak 11.

Ovlaštenja za kvalifikaciju

1. Kvalifikacija „Aerodromska instrumentalna kontrola” (*ADI*) sadrži najmanje jedno od sljedećih ovlaštenja:

- (a) ovlaštenje „Toranjska kontrola” (*Tower Control, TWR*) koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati uslugu kontrole u slučajevima kada se aerodromska kontrola obavlja s jedne radne pozicije;
- (b) ovlaštenje „Kontrola kretanja manevarskim površinama” (*Ground Movement Control, GMC*) koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati uslugu kontrole kretanja po manevarskim površinama;
- (c) ovlaštenje „Nadzor kretanja manevarskim površinama” (*Ground Movement Surveillance, GMS*) koje se dodjeljuje kao dodatak ovlaštenju za kontrolu kretanja manevarskim površinama (*GMC*) ili ovlaštenju za toranjsku kontrolu (*TWR*) i koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati uslugu kontrole kretanja po manevarskim površinama uz pomoć aerodromskih sustava vođenja po manevarskim površinama;
- (d) ovlaštenje „Zračna kontrola” (*Air Control, AIR*) koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati uslugu zračne kontrole;

- (e) ovlaštenje „Aerodromska radarska kontrola” (*Aerodrome Radar Control, RAD*) koje se dodjeljuje kao dodatak ovlaštenju za kontrolu u zraku (*AIR*) ili ovlaštenju za toranjsku kontrolu (*TWR*) i koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati uslugu aerodromske kontrole uz pomoć radarske opreme za nadzor.

2. Kvalifikacija „Prilazna nadzorna kontrola” (*Approach Control Surveillance, APS*) sadrži najmanje jedno od sljedećih ovlaštenja:

- (a) ovlaštenje „Radar” (*Radar, RAD*) koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati uslugu prilazne kontrole korištenjem primarne i/ili sekundarne radarske opreme;
- (b) ovlaštenje „Radar za precizno prilazanje” (*Precision Approach Radar, PAR*) koje se dodjeljuje kao dodatak ovlaštenju radar (*RAD*) i koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati uslugu zemaljski kontroliranih preciznih prilaza za zrakoplove u konačnom stadiju prilaza uzletno-sletnoj stazi korištenjem preciznog prilaznog radara;
- (c) ovlaštenje „Nadzorni prilazni radar” (*Surveillance Radar Approach, SRA*) koje se dodjeljuje kao dodatak ovlaštenju radar (*RAD*) i koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati uslugu zemaljski kontroliranih nepreciznih prilaza za zrakoplove u konačnom stadiju prilaza uzletno-sletnoj stazi korištenjem nadzorne opreme;
- (d) ovlaštenje „Automatski zavisni nadzor” (*Automatic Dependent Surveillance, ADS*) koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati uslugu prilazne kontrole korištenjem opreme za automatski zavisni nadzor;
- (e) ovlaštenje „Terminalna kontrola” (*Terminal Control, TCL*) koje se dodjeljuje kao dodatak ovlaštenju radar (*RAD*) ili ovlaštenju za automatski zavisni nadzor (*ADS*) i koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati usluge kontrole zračnog prometa korištenjem bilo kakve opreme za nadzor zračnog prometa zrakoplovima koji prometuju u određenom terminalnom području i/ili susjednim sektorima.
3. Kvalifikacija „Područna nadzorna kontrola” (*Area Control Surveillance, ACS*) sadrži najmanje jedno od sljedećih ovlaštenja:

- (a) ovlaštenje „Radar” (*Radar, RAD*) koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati usluge područne kontrole korištenjem radarske opreme za nadzor zračnog prometa;

- (b) ovlaštenje „Automatski zavisni nadzor“ (*Automatic Dependent Surveillance, ADS*) koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati usluge područne kontrole korištenjem opreme za automatski zavisni nadzor;
- (c) ovlaštenje „Terminalna kontrola“ (*Terminal Control, TCL*) koje se dodjeljuje kao dodatak ovlaštenju radar (RAD) ili ovlaštenju za automatski zavisni nadzor (ADS) i koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati usluge kontrole zračnog prometa korištenjem bilo kakve opreme za nadzor zračnog prometa zrakoplovima koji prometuju u određenom terminalnom području i/ili susjednim sektorima;
- (d) ovlaštenje „Oceanska kontrola“ (*Oceanic Control, OCL*) koje dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati usluge kontrole zračnog prometa zrakoplovima koji prometuju u području oceanske kontrole.

4. Vlasnik ovlaštenja za kvalifikaciju koji tijekom četiri uzastopne godine ne ostvari povlastice povezane s tim ovlaštenjem za kvalifikaciju može započeti osposobljavanje na lokaciji za navedeno ovlaštenje za kvalifikaciju tek nakon odgovarajuće procjene kojom se utvrđuje ispunjava li osoba u pitanju i dalje uvjete za navedeno ovlaštenje za kvalifikaciju te nakon što ispuni sve zahtjeve u pogledu osposobljavanja koji proizlaze iz te procjene.

Članak 12.

Ovlaštenja za lokaciju

- Ovlaštenje za lokaciju dokazuje da je vlasnik licencije stručan pružati usluge kontrole zračnog prometa u određenom sektoru, skupini sektora ili na radnim mjestima pod odgovornošću lokacije za usluge zračnog prometa.
- Početno razdoblje valjanosti ovlaštenja za lokaciju iznosi 12 mjeseci.
- Valjanost ovlaštenja za lokaciju produljuje se za iduće dvanaestomjesečno razdoblje od okončanja razdoblja iz stavka 2. ako pružatelj usluge zračne plovidbe dokaže nadležnom tijelu da:
  - je u zadnjih 12 mjeseci kandidat u okviru povlastica iz licencije odradio minimalni broj sati, kako je navedeno u odobrenom programu stručnosti za lokaciju;
  - je kandidatova stručnost ocijenjena u skladu s dijelom C Priloga II.; i
  - kandidat ima valjanu zdravstvenu svjedodžbu.

U svrhu primjene točke (a) prvoga podstavka, operativne lokacije pružatelja usluge zračne plovidbe vode evidenciju o stvarno odrađenim satima rada u sektorima, skupinama sektora ili na radnim mjestima za svakog vlasnika licencije koji radi na lokaciji, a te podatke na zahtjev dostavljaju nadležnim tijelima i vlasniku licencije.

4. Minimalni broj radnih sati, u koji se ne ubrajaju zadaće instruktora, koji se zahtijeva za održavanje valjanosti ovlaštenja za lokaciju može se za instruktore za osposobljavanje na radnom mjestu smanjiti razmjerno vremenu utrošenom na podučavanje kandidata na radnim mjestima za koja se traži produljenje valjanosti, kako je navedeno u odobrenom programu stručnosti za lokaciju.

5. Za ponovno potvrđivanje valjanosti ovlaštenja potrebno je, po prestanku valjanosti ovlaštenja za lokaciju, uspješno okončati plan osposobljavanja na lokaciji.

Članak 13.

Jezično ovlaštenje

- Kontrolori zračnog prometa i studenti-kontrolori zračnog prometa ne mogu ostvarivati povlastice iz svoje licencije ako nemaju jezično ovlaštenje za engleski jezik.
  - Države članice mogu zahtijevati znanje lokalnog jezika ako ocijene da je to potrebno zbog sigurnosnih razloga.
- Takvi zahtjevi moraju biti nediskriminirajući, razmjerni i transparentni, a Agencija mora o njima biti odmah obaviještena.
- U smislu stavaka 1. i 2. kandidat za jezično ovlaštenje mora dokazati najmanje operativnu razinu (četvrtu razinu) znanja jezika kako u pogledu korištenja posebnih izraza tako i u pogledu govornoga jezika.

U tu svrhu kandidat mora dokazati da:

- učinkovito komunicira u isključivo glasovnim situacijama (telefon/radijska postaja) i situacijama „oči u oči“;
- o tekućim, konkretnim i profesionalnim temama komunicira precizno i jasno;
- koristi odgovarajuće komunikacijske strategije kako bi razmijenio poruke te prepoznao i riješio nesporazume u općem ili profesionalnom kontekstu;

(d) uspješno i relativno lako savladava jezične izazove uzrokovane komplikacijom ili neočekivanim razvojem događaja do kojih dolazi tijekom rutinskog postupka ili komunikacije s kojima je u normalnim okolnostima upoznat; i

(e) koristi narječje ili naglasak koji je u aeronautičkim krugovima razumljiv.

4. Razina znanja jezika određuje se u skladu s ljestvicom za ocjenjivanje iz Priloga III.

5. Bez obzira na stavak 3., pružatelj usluga zračne plovidbe može, u smislu stavaka 1. i 2., zahtijevati napredniju razinu (petu razinu) ljestvice za ocjenjivanje znanja jezika iz Priloga III. ako operativne okolnosti određene kvalifikacije ili ovlaštenja zbog neotklonjivih sigurnosnih razloga nalažu višu razinu. Takav zahtjev mora biti nediskriminirajući, razmjeran i transparentan te ga pružatelj usluge zračne plovidbe koji želi primjenjivati višu razinu znanja jezika mora objektivno opravdati, a nadležno tijelo odobriti.

6. Kandidatovo znanje jezika službeno se ocjenjuje u redovitim vremenskim razdobljima.

Osim u slučaju kandidata koji su dokazali da je njihovo znanje jezika na stručnoj razini (šestoj razini) u skladu s Prilogom III., jezično ovlaštenje vrijedi za obnovljivo razdoblje od:

(a) tri godine ako je dokazana razina operativna razina (četvrta razina) u skladu s Prilogom III.; ili

(b) šest godina ako je dokazana razina napredna razina (peta razina) u skladu s Prilogom III.

7. Znanje jezika dokazuje se svjedodžbom izdanom na temelju transparentnoga i objektivnoga ocjenjivačkog postupka koji je odobrilo nadležno tijelo.

Članak 14.

Ovlaštenje za instruktora

1. Vlasnici ovlaštenja za instruktora ovlašteni su provoditi osposobljavanje na radnom mjestu i nadzor na radnom mjestu za područja obuhvaćena valjanim ovlaštenjem za lokaciju.

2. Kandidati za izdavanje ovlaštenja za instruktora moraju ispuniti sljedeće uvjete:

(a) da imaju dozvolu kontrolora zračnog prometa;

(b) da su u neposredno proteklom razdoblju od najmanje godinu dana ili duljem razdoblju čije trajanje određuje nadležno tijelo ovisno o kvalifikacijama i ovlaštenjima za koja se obavlja osposobljavanje ostvarivali povlastice iz licencije kontrolora zračnog prometa; i

(c) da su uspješno završili odobreni tečaj za instruktora osposobljavanja na radnome mjestu tijekom kojega se na temelju odgovarajućih provjera znanja ocjenjivalo potrebno znanje i pedagoške vještine.

3. Ovlaštenje za instruktora vrijedi za razdoblje od tri godine uz mogućnost produljenja njegove valjanosti.

III. POGLAVLJE

ZDRAVSTVENE SVJEDODŽBE

Članak 15.

Zahtjevi za izdavanje te izdavanje zdravstvenih svjedodžbi

1. Zahtjevi za izdavanje, ponovno potvrđivanje valjanosti ili produljenje zdravstvenih svjedodžbi podnose se nadležnom tijelu u skladu s postupkom koji to tijelo utvrdi.

2. Zdravstvene svjedodžbe izdaje nadležna zdravstvena služba nadležnoga tijela ili liječnici ili centri za zrakoplovnu medicinu koje to tijelo za to ovlasti.

3. Izdavanje zdravstvenih svjedodžbi mora biti u skladu s odredbama Priloga I. Čikaškoj konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i sa zahtjevima za zdravstvenim svjedodžbama europskoga razreda 3 kontrolora zračnog prometa koje je utvrdio Eurocontrol.

4. Nadležna tijela osigurat će uspostavu učinkovitih postupaka za pregled ili pritužbenih postupaka uz odgovarajuće sudjelovanje neovisnih zdravstvenih savjetnika.

Članak 16.

Valjanost zdravstvenih svjedodžbi

1. Zdravstvene svjedodžbe vrijede:

(a) 24 mjeseca do 40. godine starosti kontrolora zračnog prometa;

(b) 12 mjeseci nakon 40. godine starosti.

2. Razdoblja iz stavka 1. računaju se od dana zdravstvenog pregleda u slučaju prvog izdavanja i produljenja valjanosti zdravstvene svjedodžbe te od dana isteka prijašnje zdravstvene svjedodžbe u slučaju ponovnog potvrđivanja valjanosti.

3. Pregledi u svrhu ponovnog potvrđivanja valjanosti zdravstvene svjedodžbe mogu se obaviti do 45 dana prije datuma isteka njezine valjanosti.

4. Ako kontrolor zračnog prometa ne obavi pregled za ponovno potvrđivanje valjanosti do datuma isteka svjedodžbe, morat će obaviti ponovni pregled.

5. Zdravstvena svjedodžba može se u svakom trenutku ograničiti, privremeno oduzeti ili ukinuti ako to nalaže zdravstveno stanje vlasnika.

Članak 17.

Smanjene zdravstvene sposobnosti

1. Vlasnici licencije:

(a) prestat će ostvarivati povlastice iz svoje licencije kad god su svjesni svoje smanjene zdravstvene sposobnosti tako da bi ih to moglo onemogućiti da posve sigurno ostvaruju navedene povlastice;

(b) će obavijestiti relevantnog pružatelja usluga zračne plovidbe o tome da su utvrdili da su im zdravstvene sposobnosti smanjene ili da su pod utjecajem psihoaktivnih tvari ili lijekova, a što bi ih moglo onemogućiti da sigurno ostvaruju povlastice iz licencije.

2. Pružatelji usluga zračne plovidbe uspostaviti će postupke za upravljanje operativnim učincima slučajeva smanjene zdravstvene sposobnosti te obavijestiti nadležno tijelo kada procijene da je vlasnik licencije zdravstveno nesposoban.

3. Postupke iz stavka 2. odobrava nadležno tijelo.

IV. POGLAVLJE

ZAHTJEVI ZA ORGANIZACIJE ZA OSPOSOBLJAVANJE

Članak 18.

Certifikacija organizacija za osposobljavanje

1. Zahtjevi za certifikaciju organizacija za osposobljavanje podnose se nadležnom tijelu u skladu s postupkom koje to tijelo utvrdi.

2. Organizacije za osposobljavanje dokazat će da imaju odgovarajuće osoblje i opremu i da svoju djelatnost obavljaju u sredini primjerenoj za provedbu osposobljavanja potrebnog za stjecanje ili održavanje licencija studenta-kontrolora zračnog prometa i licencija kontrolora zračnog prometa.

3. Organizacije za osposobljavanje odobrit će pristup odgovarajućim poslovnim prostorijama svakoj osobi koju nadležno tijelo ovlasti radi pregleda odgovarajućih evidencija, podataka, postupaka i svake druge građe relevantne za obavljanje zadaća nadležnog tijela.

Članak 19.

Sustav upravljanja organizacija za osposobljavanje

Organizacije za osposobljavanje moraju:

(a) imati učinkoviti sustav upravljanja te dovoljno osoblja odgovarajućih kvalifikacija i s odgovarajućim iskustvom za osiguranje osposobljavanja u skladu s ovom Uredbom;

(b) jasno definirati odgovornost za sigurnost unutar odobrene organizacije za osposobljavanje, uključujući neposrednu odgovornost za sigurnost članova višeg menadžmenta;

(c) imati na raspolaganju potrebne prostorije, opremu i smještaj koji odgovaraju vrsti ponuđenog osposobljavanja;

(d) podastrijeti dokaze o sustavu upravljanja kakvoćom, uspostavljenom u okviru sustava upravljanja, koji omogućuje nadzor nad poštivanjem sustava i postupaka koji osiguravaju usklađenost pruženih usluga osposobljavanja sa standardima definiranim u ovoj Uredbi kao i nad prikladnošću tih sustava i postupaka;

(e) raspolagati sustavom vođenja evidencija koji omogućuje odgovarajuću pohranu i pouzdanu sljedivost relevantnih djelatnosti;

(f) dokazati da postoje dostatna financijska sredstva za provedbu osposobljavanja u skladu s ovom Uredbom te da su djelatnosti primjereno osigurane u skladu s naravi osposobljavanja koje se provodi.

Članak 20.

Zahtjevi u pogledu tečajeva osposobljavanja, planova početnog osposobljavanja i osposobljavanja za lokaciju te programa stručnosti za lokaciju

1. Organizacije za osposobljavanje dostavit će nadležnom tijelu metodologiju koju će koristiti za detaljniju razradu sadržaja, organizacije i trajanja tečajeva osposobljavanja te, prema potrebi, planove osposobljavanja za lokaciju i programe stručnosti za lokaciju.

2. To uključuje tijek provjere znanja i ocjenjivanja. Pri provjeri znanja u vezi s početnim osposobljavanjem, uključujući osposobljavanje na simulacijskim uređajima, potrebno je detaljno navesti kvalifikacije ispitivača i ocjenjivača.

V. POGLAVLJE

ZAHTJEVI ZA NADEŽNA TIJELA

Članak 21.

Neovisnost nadležnog tijela

1. Nadležna tijela neovisna su od pružatelja usluga zračne plovidbe i organizacija za osposobljavanje. Ta neovisnost postiže se odgovarajućim razdvajanjem, najmanje na funkcionalnoj razini, nadležnih tijela i takvih pružatelja usluga. Države članice dužne su osigurati da nadležna tijela nepristrano i transparentno izvršavaju svoje ovlasti.

2. Države članice obavijestit će Agenciju o nazivima i adresama nadležnih tijela, kao i o svakoj njihovoj promjeni.

Članak 22.**Zadaće nadležnih tijela**

1. Kako bi osigurale razine stručnosti nužno potrebne da bi kontrolori zračnog prometa obavljali svoj posao u skladu s visokim sigurnosnim standardima, nadležna tijela nadziru i prate njihovo osposobljavanje.
2. Zadaće nadležnih tijela uključuju:
  - (a) izdavanje i ukidanje licencija, kvalifikacija i ovlaštenja za koje je bilo obavljeno odgovarajuće osposobljavanje i ocjenjivanje u nadležnosti nadležnog tijela;
  - (b) ponovno potvrđivanje, produljenje i privremeno oduzimanje kvalifikacija i ovlaštenja čije su se povlastice ostvarivale u nadležnosti nadležnog tijela;
  - (c) certifikacija organizacija za osposobljavanje;
  - (d) odobravanje tečajeva osposobljavanja, planova osposobljavanja za lokaciju i programa stručnosti za lokaciju;
  - (e) odobravanja ispitivača i ocjenjivača stručnosti;
  - (f) praćenje i revizija sustava osposobljavanja;
  - (g) uspostava odgovarajućih mehanizama za ulaganje pritužbi i izvješćivanje;
  - (h) priznavanje potrebe za naprednom razinom (petom razinom) znanja jezika u skladu s člankom 13. stavkom 5.;
  - (i) odobravanje postupaka u vezi sa smanjenim zdravstvenim sposobnostima u skladu s člankom 17. stavkom 3.

Članak 23.**Izdavanje i održavanje licencija, kvalifikacija, ovlaštenja i svjedodžbi**

1. Nadležno tijelo uspostaviti će postupke za podnošenje zahtjeva za izdavanje te izdavanje, produljenje i ponovno potvrđivanje valjanosti licencija, s njima povezanih kvalifikacija, ovlaštenja ili zdravstvenih svjedodžbi.
2. Nakon što zaprimi zahtjev za izdavanje, nadležno tijelo provjeriti će ispunjava li kandidat zahtjeve iz ove Uredbe.
3. Nakon što se uvjeri da kandidat ispunjava zahtjeve iz ove Uredbe, nadležno tijelo izdat će, produljiti ili ponovno potvrditi valjanost odgovarajuće licencije, s njom povezane kvalifikacije, ovlaštenja ili zdravstvene svjedodžbe.
4. Licencija koju izda nadležno tijelo sadržavat će podatke navedene u Prilogu I.
5. Ako se licencija izda na jeziku koji nije engleski ona će sadržavati engleski prijevod podataka navedenih u Prilogu I.

Članak 24.**Ocjena stručnosti**

1. Nadležna tijela potvrdit će vlasnike licencije koji su ovlašteni raditi kao ispitivači ili ocjenjivači stručnosti za osposobljavanje na lokaciji ili daljnje osposobljavanje.
2. Potvrda vrijedi za razdoblje od tri godine uz mogućnost produljenja njezine valjanosti.

Članak 25.**Vođenje evidencije**

Nadležna tijela osiguravaju vođenje baze podataka u kojoj su pohranjeni podaci o stručnosti svih vlasnika licencija pod njihovom nadležnošću te datumi valjanosti njihovih ovlaštenja.

Članak 26.**Razmjena informacija**

Poštujući načela povjerljivosti iz članka 15. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 216/2008, nadležna tijela razmjenjuju odgovarajuće informacije te će si međusobno pomagati kako bi osigurala učinkovitu primjenu ove Uredbe, posebno u slučajevima koji uključuju slobodno kretanje kontrolora zračnog prometa u Uniji.

Članak 27.**Postupak certifikacije za organizacije za osposobljavanje**

1. Nadležna tijela uspostavljaju postupke za podnošenje zahtjeva, izdavanje i produljenje valjanosti potvrda organizacija za osposobljavanje.
2. Nadležna tijela izdaju svjedodžbu kada organizacija za osposobljavanje koja je podnijela zahtjev ispuni zahtjeve iz poglavlja IV.
3. Potvrda se može izdati za svaku vrstu osposobljavanja ili u kombinaciji s drugim uslugama zračne plovidbe, pri čemu se vrsta osposobljavanja i vrsta usluge zračne plovidbe potvrđuju kao paket usluga.

4. U potvrdi se navode informacije iz Priloga IV.

Članak 28.**Praćenje djelatnosti organizacija za osposobljavanje i izvršne mjere**

1. Nadležna tijela prate usklađenost sa zahtjevima i uvjetima povezanim s potvrdom organizacije za osposobljavanje.
2. Nadležna tijela redovito obavljaju reviziju organizacija za osposobljavanje kako bi osigurala stvarno poštivanje standarda definiranih ovom Uredbom.

3. Osim redovitih revizija, nadležna tijela mogu obavljati nenajavljene inspekcijske preglede kako bi provjerila usklađenost sa zahtjevima iz ove Uredbe.

4. Ako nadležno tijelo utvrdi da vlasnik svjedodžbe organizacije za osposobljavanje više ne ispunjava zahtjeve ili uvjete povezane s njegovom svjedodžbom, ono će poduzeti odgovarajuće izvršne mjere koje mogu uključivati oduzimanje svjedodžbe.

5. Svjedodžbe izdane u skladu s odredbama ove Uredbe međusobno se priznaju.

Članak 29.

Priznavanje licencija

1. Države članice priznaju licencije kontrolora zračnog prometa i studenta-kontrolora zračnog prometa te s njima povezane kvalifikacije, ovlaštenja za kvalifikacije i jezična ovlaštenja, kao i pridružene zdravstvene svjedodžbe koje izdaju druge države članice u skladu s ovom Uredbom.

Međutim, ako je država članica na temelju članka 9. stavka 3. predvidjela nižu dobnu granicu od 21 godine, pravo na ostvarivanje povlastica vlasnika licencije kontrolora zračnog prometa ograničit će se na državno područje države članice koja je izdala dozvolu sve dok vlasnik ne navršši 21 godinu.

Ako vlasnik licencije ostvaruje povlastice iz licencije u državi članici koja nije tu dozvolu nije izdala, vlasnik licencije ima pravo svoju dozvolu zamijeniti za dozvolu izdanu u državi članici u kojoj ostvaruje povlastice, a da mu se pritom ne nameću dodatni uvjeti.

Kako bi dodijelilo ovlaštenje za lokaciju, nadležno tijelo zahtijevat će od kandidata da ispunji određene uvjete povezane s tim ovlaštenjem navodeći lokaciju, sektor ili radno mjesto. Pri izradi plana osposobljavanja za lokaciju organizacija za osposobljavanje vodit će računa o stečenim stručnostima i iskustvu kandidata.

2. Nadležno tijelo odobrit će ili odbaciti plan osposobljavanja za lokaciju koji sadrži predloženo osposobljavanje za kandidata najkasnije šest tjedana od predočenja dokaza, bez obzira na odgode radi eventualno uložених pritužbi. Nadležno tijelo osigurat će poštivanje načela nediskriminacije i razmjernosti.

VI. POGLAVLJE

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 30.

Usklađenost s bitnim zahtjevima

Agencija vrednuje sustav dodjele licencija kontrolora zračnog prometa uspostavljen ovom Uredbom kao i dodatna poboljšanja

potrebna za postizanje „cjelovitog sustavnog pristupa u zrakoplovstvu” i uspostavu potpune usklađenosti s bitnim zahtjevima opisanima u Prilogu V.b Uredbi (EZ) br. 216/2008 kako bi Komisiji podnijela mišljenje, uključujući moguće izmjene ove Uredbe.

Članak 31.

Odstupanja

1. Iznimno od odredaba članka 11. ove Uredbe, države članice koje su izradile nacionalna ovlaštenja za kvalifikacije iz članka 7. stavka 4. Direktive 2006/23/EZ mogu nastaviti primjenjivati odgovarajuće odredbe svojih nacionalnih pravnih propisa vrijedećih na dan stupanja na snagu ove Uredbe.

2. Iznimno od odredaba članka 12. ove Uredbe, države članice koje su u skladu s člankom 10. Direktive 2006/23/EZ propisale da povlastice iz ovlaštenja za lokaciju mogu ostvarivati samo vlasnici licencija ispod određene dobne granice mogu nastaviti primjenjivati odgovarajuće odredbe svojih nacionalnih pravnih propisa vrijedećih na dan stupanja na snagu ove Uredbe.

3. Ako država članica odluči primjenjivati odstupanja predviđena stavcima 1. i 2., ona o tome obavješćuje Komisiju i Agenciju.

Članak 32.

Prijelazne odredbe

1. Iznimno od odredaba dijela A Priloga II. ovoj Uredbi, organizacije za osposobljavanje mogu nastaviti primjenjivati planove osposobljavanja koji se temelje na Eurocontrolovim „Smjernicama za zajedničke temeljne sadržaje početnog osposobljavanja za kontrolore zračnog prometa” (*Guidelines for air traffic controllers Common Core Content Initial Training*) izdanima 10. prosinca 2004. tijekom jednogodišnjeg razdoblja od stupanja na snagu ove Uredbe.

2. Za licencije, kvalifikacije, ovlaštenja, zdravstvene svjedodžbe i svjedodžbe organizacija za osposobljavanje koji su bili izdani u skladu s odgovarajućim odredbama nacionalnog zakonodavstva na temelju Direktive 2006/23/EZ na dan stupanja na snagu ove Uredbe smatra se da su izdani u skladu s ovom Uredbom.

3. Kandidati za dozvolu, kvalifikaciju, ovlaštenje, zdravstvenu svjedodžbu ili svjedodžbu organizacije za osposobljavanje koji su zahtjev podnijeli prije stupanja na snagu ove Uredbe, a kojima licencija, kvalifikacija, ovlaštenje, zdravstvena svjedodžba ili svjedodžba organizacije za osposobljavanje još nije bila izdana dokazuju da ispunjavaju odredbe ove Uredbe prije nego što im se izda licencija, kvalifikacija, ovlaštenje, zdravstvena svjedodžba ili svjedodžbu organizacije za osposobljavanje.

4. Nadležno tijelo države članice kojemu su organizacije za osposobljavanje za koje je na temelju članka 4. nadležna Agencija podnijele zahtjev za izdavanje svjedodžbe prije stupanja na snagu ove Uredbe okončat će postupak certifikacije u suradnji s Agencijom te će nakon izdavanja svjedodžbe Agenciji proslijediti spis.

5. Nadležno tijelo države članice koje je bilo odgovorno za sigurnosni nadzor organizacija za osposobljavanje za koje je na

temelju članka 4. nadležna Agencija prenijet će zadaću sigurnosnog nadzora tih organizacija na Agenciju šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 33.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. kolovoza 2011.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO

PRILOG I.

SPECIFIKACIJE ZA LICENCIJE

Licencije izdane u skladu s ovom Uredbom odgovaraju sljedećim specifikacijama:

1. Podaci

1.1. Na dozvoli moraju biti navedeni sljedeći podaci, pri čemu zvjezdica označava one elemente koji moraju biti prevedeni na engleski:

- (a) *naziv licencije ili tijela koje izdaje licenciju (masnim slovima);
- (b) *naziv licencije (vrlo masnim slovima);
- (c) serijski broj licencije arapskim brojkama koji je dodijelilo tijelo koje izdaje licenciju;
- (d) puno ime i prezime vlasnika (latinicom, i ako nacionalno pismo nije latinica);
- (e) datum rođenja;
- (f) državljanstvo vlasnika;
- (g) potpis vlasnika;
- (h) *svjedodžba modaliteta i ovlaštenja vlasnika za ostvarivanje povlastica povezanih sa licencijom, uz navođenje:
  - i. kvalifikacija, ovlaštenja za kvalifikacije, jezičnih ovlaštenja, ovlaštenja za instruktora i ovlaštenja za lokaciju;
  - ii. datuma njihova prvog izdavanja;
  - iii. datuma prestanka njihove valjanosti;
- (i) potpis službenika koji izdaje licenciju i datum tog izdavanja;
- (j) pečat ili žig tijela koje izdaje licenciju.

1.2. Licenciji se mora priložiti valjana zdravstvena svjedodžba.

2. Materijal

Koristi se papir najbolje kakvoće ili drugi odgovarajući materijal, a podaci iz točke 1. moraju na njemu biti jasno vidljivi.

3. Boja

3.1. Ako država članica za sve vrste zrakoplovnih licencija koje izdaje koristi materijal iste boje, ta boja mora biti bijela.

3.2. Ako zrakoplovne licencije koje izdaje država članica imaju oznaku specifične boje, boja licencije kontrolora zračnog prometa mora biti žuta.

PRILOG II.

ZAHTJEVI ZA OSPOSOBLJAVANJE

DIO A

Zahtjevi za početno osposobljavanje kontrolora zračnog prometa

Početno osposobljavanje osigurava stručnost studenta-kontrolora zračnog prometa koja odgovara najmanje ciljevima osnovnog osposobljavanja i osposobljavanja za kvalifikaciju, kako je navedeno u Eurocontrolovim „Specifikacijama za zajedničke temeljne sadržaje početnog osposobljavanja za kontrolore zračnog prometa” (*Specification for the ATCO Common Core Content Initial Training*), u izdanju od 21. listopada 2008. ⁽¹⁾, kako bi kontrolori zračnog prometa bili sposobni sigurno, brzo i učinkovito upravljati zračnim prometom.

Početno osposobljavanje provodi se iz sljedećih predmeta: zrakoplovno pravo, upravljanje zračnim prometom, uključujući postupke civilno-vojne suradnje, meteorologija, zračna plovidba, zrakoplovi i osnove letenja, uključujući komunikaciju između kontrolora zračnog prometa i pilota, ljudski čimbenici, oprema i sustavi, profesionalno okruženje, sigurnost i kultura sigurnosti, sustavi za upravljanje sigurnošću, neuobičajene/hitne situacije, degradacija sustava i znanje jezika, uključujući radiotelefonske izraze.

Predmeti se podučavaju tako da kandidate pripreme za različite vrste usluga zračnog prometa, s naglaskom na sigurnosnim aspektima. Početno osposobljavanje sastoji se od teorijskih i praktičnih tečajeva, uključujući osposobljavanje na simulacijskim uređajima, a njegovo trajanje određuje se u odobrenim planovima početnog osposobljavanja. Kandidat se smatra stručnim za savladavanje složenih i napetih prometnih situacija na temelju stečenih znanja i vještina te može lakše prijeći na osposobljavanje za lokaciju.

Stručnost kandidata nakon početnog osposobljavanja vrednuje se odgovarajućim provjerama znanja ili sustavom kontinuiranog ocjenjivanja.

DIO B

Zahtjevi za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa za lokaciju

U planovima osposobljavanja za lokaciju detaljno se navode postupci i rokovi potrebni za primjenu postupaka lokacije na lokalnom području pod nadzorom instruktora za osposobljavanje na radnome mjestu. U odobrenom planu navedeni su svi elementi sustava vrednovanja stručnosti, uključujući modalitete rada, ocjenjivanje napretka i provjere znanja te postupke obavješćivanja nadležnog tijela. Osposobljavanje za lokaciju može sadržavati određene elemente početnog osposobljavanja koji su specifični za nacionalne okolnosti.

Tijekom osposobljavanja za lokaciju kontrolori zračnog prometa u dovoljnoj se mjeri osposobljavaju iz područja sigurnosti, zaštite i upravljanja kriznim situacijama.

Trajanje osposobljavanja za lokaciju određuje se u planu osposobljavanja za lokaciju. Tražene stručnosti vrednuju odobreni ispitivači ili ocjenjivači stručnosti koji su u svojim procjenama nepristrani i objektivni odgovarajućim provjerama znanja ili sustavom kontinuiranog ocjenjivanja. U tu svrhu nadležna tijela uspostaviti će mehanizme za ulaganje pritužbi kako bi osigurali pravično postupanje prema svim kandidatima.

DIO C

Zahtjevi za napredno osposobljavanje kontrolora zračnog prometa

Valjanost ovlaštenja za kvalifikacije i ovlaštenja za lokaciju navedenih u dozvoli kontrolora zračnog prometa održava se odobrenim naprednim osposobljavanjem koje se sastoji od osposobljavanja za održavanje stručnosti kontrolora zračnog prometa, tečajeva obnove znanja, osposobljavanja za postupanje u hitnim situacijama i, prema potrebi, jezičnog osposobljavanja.

Tijekom naprednog osposobljavanja kontrolori zračnog prometa u dovoljnoj se mjeri osposobljavaju iz područja sigurnosti, zaštite i upravljanja kriznim situacijama.

Napredno osposobljavanje sastoji se od teorijskih i praktičnih tečajeva, uključujući osposobljavanje na simulacijskim uređajima. U tu svrhu organizacija za osposobljavanje osmišljava programe stručnosti za lokaciju u kojima se detaljno navode postupci, osoblje i vremenski raspored potrebni za provedbu odgovarajućeg naprednog osposobljavanja i dokazivanje stručnosti. Ti se programi pregledavaju i odobravaju najmanje svake tri godine. Trajanje naprednog osposobljavanja ovisi o funkcionalnim potrebama kontrolora zračnog prometa zaposlenih na lokaciji, posebno o promjenama ili planiranim promjenama postupaka ili opreme ili o općim zahtjevima u pogledu upravljanja sigurnošću. Stručnost svakog kontrolora zračnog prometa na odgovarajući se način ocjenjuje svake tri godine. Pružatelj usluga zračne plovidbe osigurava primjenu mehanizama koji jamče pravično postupanje prema vlasnicima licencija kada valjanost njihovih ovlaštenja nije moguće produžiti.

⁽¹⁾ Izdanje 1.0, datum objave izdanja: 21.10.2008., referentni br.: Eurocontrol-SPEC-0113.

PRILOG III.

ZAHTEVI ZA ZNANJE JEZIKA

Ljestvica za ocjenjivanje znanja jezika: stručna, napredna i radna razina

Razina	Izgovor Koristi narječje i/ili naglasak razumljiv zrakoplovnoj zajednici.	Struktura Relevantne gramatičke strukture i rečenični uzorci određeni su funkcijama jezika ovisno o zadatku.	Rječnik	Tečnost izražavanja	Razumijevanje	Interakcije
Stručna 6	Izgovor, naglasak, ritam i intonacija, unatoč možebitnom utjecaju materinskog jezika ili regionalne inačice, gotovo nikada ne utječu na razumijevanje.	Dosljedno dobro vladanje i osnovnim i složenim gramatičkim strukturama i frazeologijom.	Opseg rječnika i točnost njegova korištenja dostatni su za učinkovitu komunikaciju o širokom rasponu poznatih i nepoznatih tema. Rječnik je idiomatski, iznijansirani i prilagođen jezičnom registru.	Sposoban dugotrajnije govoriti na prirodan način i bez napora. Koristi različite načine govora u stilističke svrhe, npr. radi naglašavanja teme. Spontano koristi odgovarajuće govorne markere i konektore.	Razumijevanje je dosljedno pravilno u gotovo svim kontekstima i uključuje razumijevanje jezičnih i kulturnih razlika.	S lakoćom sudjeluje u gotovo svim situacijama. Shvaća verbalne i neverbalne znakove i na njih na odgovarajući način odgovara.
Napredna 5	Izgovor, naglasak, ritam i intonacija, unatoč utjecaju materinskog jezika ili regionalne inačice, rijetko utječu na razumijevanje.	Dosljedno dobro vladanje osnovnim gramatičkim strukturama i frazeologijom. Koristi složene strukture, no pogrešno, što ponekad iskrivljuje značenje.	Opseg i točnost rječnika dostatni su za učinkovitu komunikaciju o općim, konkretnim i profesionalnim temama. Dosljedno i uspješno parafrazira. Rječnik je ponekad idiomatski.	Sposoban dugotrajnije govoriti s relativnom lakoćom o poznatim temama, iako nužno ne mijenja govor u stilističke svrhe. Može koristiti odgovarajuće govorne markere ili konektore.	Razumijevanje općih, konkretnih i profesionalnih tema je točno te gotovo uvijek točno kada se govornik suoči s jezičnom poteškoćom, komplikacijama ili neočekivanim razvojem događaja. Sposoban je razumjeti veći broj govornih inačica (dijalekata i/ili naglasaka) ili registra.	Odgovara odmah, a odgovori su odgovarajući i informativni. Učinkovito upravlja odnosom između govornika/slušatelja.
Operativna 4	Na izgovor, naglasak, ritam i intonaciju utječe materinski jezik ili regionalna inačica, iako one samo ponekad utječu na razumijevanje.	Osnovne gramatičke strukture i frazeologija koriste se kreativno te se njima obično dobro vlada. Pogreške se mogu pojaviti, posebno u neuobičajenim ili neočekivanim okolnostima, iako rijetko utječu na značenje.	Opseg i točnost rječnika obično su dostatni za učinkovitu komunikaciju o općim, konkretnim i profesionalnim temama. Često može uspješno parafrazirati kada mu u neuobičajenim ili neočekivanim situacijama ponestane riječi.	Sposoban je relativno dugo govoriti odgovarajućim tempom. Prilikom prijelaza s naučenoga ili formulaičnoga govora na spontano komuniciranje ponekad dolazi do prekida, iako to ne priječi učinkovito komuniciranje. Koristi ograničen opseg govornih markera ili konektora. Poštalice ne odvlače pažnju.	Razumijevanje je, kad je riječ o općim, konkretnim i profesionalnim temama, uglavnom točno ako je korišteni naglasak ili inačica dovoljno razumljiva međunarodnim govornicima. Suočen s jezičnom poteškoćom, komplikacijama ili neočekivanim razvojem događaja, može se dogoditi da sporije razumijeva ili da treba dodatna pojašnjenja.	Obično odgovara odmah, a odgovori su odgovarajući i informativni. Inicira i održava razgovor čak i kada je suočen s neočekivanim razvojem događaja. Na odgovarajući način rješava očite nesporazume provjerom, potvrđivanjem ili pojašnjenjem.

*PRILOG IV.***Specifikacije za svjedodžbe organizacija za osposobljavanje**

U svjedodžbama organizacija za osposobljavanje koje u skladu s ovom Uredbom izdaje nadležno tijelo navodi se:

- (a) nadležno tijelo koje izdaje svjedodžbu;
  - (b) podnositelj zahtjeva (naziv i adresa);
  - (c) vrsta osposobljavanja i/ili usluga koje su, prema potrebi, certificirane;
  - (d) potvrda da podnositelj zahtjeva ispunjava zahtjeve iz poglavlja V.;
  - (e) datum izdavanja i razdoblje valjanosti svjedodžbe.
-